

TARYBINIS Rokiškis

(Pb) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vyk. K-to Organas
101 (559) 1948 m. rugpjūčio 28 d. Kaina 20 kp.

Atsiliekančių Kamajų, Panemunio ir Južintų valsčių valstiečiai! Nedelsiant pakelkite grūdų pristatymų rodiklius!

Rokiškio apskrities tarybinė, kolektyvinė, kooperacinė ir individuali valstiečių ūkiuose metais buvo išaugintas žemėnų ir vasarinių derlius. Šis didelis laimėjimas atkuriant ir išvystant žemės ūkį turi didelę reikšmę. Pagrindinis pasisekimo laidas, atnešęs žemdirams gausių derlių, buvo išbandytas darbo valstiečių politinis ir aukštas sąmoningumas. Pravedant pavasario valstiečiai drąsiai pasuko šalinės tarybinės agrotechnikos pritaikymo mūsų žemės ūkio keliu. Kruopštus, pasiūlymus darbas, paremtas pasisekusios tarybinės agronomijos mokslo pasiekimais, ir atsiliekančių valstiečių derlių. Tuo būdu apskrities valstiečiai su kaupu įvykdė Staliniui duotą žodį: „Savo žodį didžiam ūkiaus visų kultūrų derliaus išauginimo.“

valstiečių ūkiuose vis dar mažai kuliama. Labai mažai iš šių valsčių yra užregistruota į valstybinius sandėlius atvykusių raudonųjų gurguolių. O reikia pripažinti, kad ir šių valsčių valstiečiai šiais metais nuėmė nuo laukų gausių derlių.

Kamajų, Južintų ir Panemunio valsčių valstiečiai! Mūsų krašto miestų ir gamyklų dirbantieji su milžinišku pasiaukojimu ir atsidavimu gydo vokiškųjų grobikų sukeltą karą žalą, gamina visiems gyventojams, — o kartu ir jums — mašinas, įrankius, padargus, audinius, avalynę ir kitus būtinus reikalingus reikmenis. Už tai jiems reikalinga jūsų darbo vaisius — duona. Paspapirdindami duonos pristatymus valstybei, jūs tuo pačiu prisidėsite prie respublikos pramonės kilimo ir bendro dirbančiųjų ekonominio ir kultūrinio gyvenimo lygio pakėlimo.

Bendruose susirinkimuose jūs davėte iškilmingą žodį visų mūsų šalies pergalių įkvėpėjai ir organizatoriui, didžiam tarybinų tautų vadui draugui Staliniui, kad laiku įvykdysite visus privalomuosius pristatymus. Siekdami duotą žodį laiku ištesėti, jūs privalote sparčiau statyti grūdus raudonosiomis gurguolėmis, iki maksimumo išnaudoti kullamųjų darbą.

Kamajų, Južintų ir Panemunio valsčiuose dar yra dešimtys pikčiausių darbo valstiečių prieš — sabotuojančių buožių. Su bolševikišku ryžtingumu ir kovingumu iškelkite šitokius sabotuotojus atkėtin, parodykite jų niekšingą, išnaudotojišką ir kenkėjišką prigimtį.

Kamajškiečiai, južintiškiai ir panemuniečiai valstiečiai turi visas galimybes pasivyti pirmaujančius Panemunėlio, Pandėlio ir kitus valsčius. Kiekvienas atsiliekančio valsčiaus valstietis turi visomis jėgomis įsijungti į grūdų paruošų vykdymo kampaniją, aukštai iškelti tarpusavio socialistinio lenktynavimo vėlavą dėl metinio plano įvykdymo prieš laiką, pats rodyti kitiems pavyzdį. Tokie kelti einant, galima drąsiai užtikrinti, kad įsipareigojimas, priimtas laisše draugui Staliniui, ir atsiliekančių valsčių valstiečiai laiku įvykdys.

Atsiliekančių valsčių partiniai ir ūkiniai organai privalo visokeriopai padėti valstiečiams atlikti savo pilietinę pareigą, paremti paskirų valstiečių rodomą iniciatyvą, padėti jiems organizuoti raudonąsias gurguoles ir masinį kullimą. Operatyvus, kūrybingas partinių ir ūkinių organų vadovavimas, organizacinio ir politinio aiškinaimo darbo išplėtimas atneš laimėjamą grūdų paruošų frontę.

Klaipėdos lalų remonto gamykloje dirba kalvis stachanovininkas drg. Mišeikis, įvykdęs tris metines normas. Dabar jis kasdien įvykdo gamybos uždavinį 260—300 proc. Drg. Mišeikis įsipareigojo iki Spalio revoliucijos 31 metų užvykdyti penkmečio uždavinį.

Nuotraukoje: kalvis Stasys Mišeikis.
L. Morozovo nuotrauka ELTOS fotoelektronika.

Pradėtas Gedimino pilies restauravimas

Šiomis dienomis pradėti paruošiamieji vokiškųjų fašistų apgriautos Gedimino pilies restauravimo darbai. Įrengiamas elektra varomas keltuvus, kuris paduos statybines medžiagas į kalną.

Pilies restauracija: Riešės — Panerių plytinė pagamino 30 tūkstančių specialių padidinto formato plytų, iš kurių yra pastatyta visa pilis. Išplauinama taip pat miško medžiaga, iš kurios bus padarytos tarpaukštines grindys.

Po restauracijos darbų Gedimino pilis įgaus tokią pat išvaizdą, kaip kad atrodė prieš karą.

SEKIME GRŪDŲ PARUOŠŲ PIRMŪNŲ PAVYZDŽIAIS!

Pasižadėjimas ištesėtas

Šių metų aukšto derliaus gamybai jau pradėjau ruoštis praeitais metais: parinkęs gerą, derlingą žemę, ją iš rudens suariavau.

Vasario mėn. direktoriaus ir agronomo pagalba suorganizuavau aukštam derliui gauti grandį iš geriausių ir stipriausių dirbininkų. Vėliau, žiemos ir pavasario metu kiekvieną laisvalaikį išnaudojau su grandies dalyviais aiškindamas, nagrinėdamas darbų planą ir aiškiai iškeldamas pereinamą metų darbo klaidas.

Kai tik žemė pradžiūvo, pirmas išėjau sklypo valkuoti. Po to akėjau žlg — zag akėčiomis ir kryžmiškai kultivavau. Prieš šią patrešiau mineralinėmis trąšomis, berdamas į 1 ha chloro kalio 200 kg, zuperio — 400 kg, amonio sulfato — 200 kg. Balandžio mėn. 23 d. minėta plotą apšėjau vasariniais kviečiais „Gražučiai“, berdamas į 1 ha po 173 kg. Šėjau eiline sėjama mašina. Sudygus pasėltams tręšiau papildomai amonio sulfatu.

Vegetacijos metu pasėlių plotą išravėjome ir nuolat stebėjome jų augimą. Visą laiką vasariniai kviečiai labai gerai augo ir gražiai atrodė. Rugpjūčio mėn. 5 d. pradėjau plauti kertama mašina.

Šiomis dienomis atlikome bandomąjį kullimą. Pasiškėjo, kad iš 1 ha gausiu 20 dvigubų centn. grūdų.

Priimtas įsipareigojimas — iš vieno ha išauginti 20 dvigubų centn. grūdų — garbingai ištesėtas.

JONAS MINKEVIČIUS,
Rokiškio tarybinio ūkio aukšto derliaus grandies grandininkas

Administraciniai rūmai Viliuje

Viliuje vyksta didžiulė Administracinių rūmų statyba. Šiuo metu trijuose tų rūmų korpusuose vykdomi vidaus ir išorės dažymo, granitavimo darbai, liejami laiptai, kurie vėliau bus padengiami marmuru. Įpusėję darbai ir reprezentacinėse patalpose: ruošiamas marmuras, lipdomi kapiteliai, rozetės bei kitos gipsatūros. Šie rūmai aprūpinti kondicionuoto oro padavimo įrengimais, kas įgalins apskritus metus rūmų viduje palaikyti gaivinančio ir tyro oro režimą.

Visiems darbams statyboje vadovauja šių rūmų projekto autorius architektas Spelskis.

Metams baigiantis, rūmus numatoma perduoti eksploatacijon.

Jaunieji chemikai

Vasaros atostogų metu plačiai išvystė savo veiklą Kauno miesto jaunųjų chemikų stoties laboratorija, kuriai vadovauja drg. Blažėnas. Laboratorijoje dirba per 30 Kauno gimnazijų moksleivių, kurie dirba platų teorinį darbą ir praktikos užsiėmimus. Šiuo metu moksleiviai ruošiasi konkursinei paskaitai ir darbų parodai. Konkurse jaunieji chemikai parodė didelį aktyvumą: aprūpino detektoriniais kristalais jaunųjų technikų stoties radijo klubą, atliko daug bandymų ir kt.

Sektinas pavyzdys

Pandėlio valsčiaus darbo valstiečiai, plačiai išvystę tarpusavio socialistinį lenktynavimą, garbingai kovoja dėl laishe draugui Staliniui prisilmtų įsipareigojimų ištesėjimo. Lenktynaviančiųjų priešakyje eina Guvaldėlio apylinkės darbo valstiečiai, kurie jau 100 procentų įvykdė duoninių grūdų paruošų planą valstybei. Gražų pavyzdį

vykdant duonos paruošas rodo šios apylinkės pirmininkas drg. Binkėvičius, kuris jau pristatė valstybei 93 proc. visos metinės grūdinių prievolės. Jo pavyzdį seka ir dešimtkimio įgallotinio Kiliaus valstiečiai, kurie įvykdė metinį grūdų paruošų planą 95 proc.

P. Paliepis

TRAKTORININKAI — PIRMŪNAI

Gražių rezultaty atsiekė Rokiškio MTS traktorininkai, įsijungę į spalines socialistines lenktynes. Geriausias traktorininkas drg. Lėpinis, pasižadėjęs metinę užduotį atlikti 300 procentų, dirbdamas su traktoriumi HTZ—Nati kolektyvinių ūkių laukuose, jau išdirbo du metines normas, 190 proc. metinio plano atliko žinomas traktorininkas drg. Jašinas

ir 185 proc. — Arajus. Spartuoliškai dirba ir kullamųjų agregatų valdytojai. Mašinistas drg. Pečiūra, įsirengęs prie agregato dinamą, sistemingai viršija savo išdirbio normas po pusantro karto. Nuo kullimo pradžios jis prikalė 100 tonų grūdų, esant sezoniniam planui 240 tonų. Panašiai dirba mašinistas Sereika ir daug kitų.

J. Paviukšnis
J. Krasauskas

Gurguolininkų dalna

Iš pat ryto vežimal rikiuotėj
Veža grūdus Tėvynėi keliu.
Tai sakyk, ar gali nedainuoti:
Šiandien aš nesidžiaugt negaliu
Naujo derliaus grūdėlis kiekvienas,
Iš derlingų gimtųjų laukų,
Apkaišys mūsų rytmėjei diena
Komunizmo žiedų vainiku.

Jis statybą parems penkmetinė,
Fabrikai stiebsis saulėn aukštai. —
Daugiau duonos, valstiečiai, Tėvynėi,
Ją, kaip indėjį, dėk ateitin,
Nes visad iš Tėvynės aruodo
Pasiseim darbo laudis galės, —
Ištesėk duotą Staliniui žodį
Ir virš plano įplūt negailėkl!

O vežimal kai auga rikiuotėj,
Ir gurguolėmis rieda keliu. —
Tai sakyk, ar gali nedainuoti:
Šiandien aš nesidžiaugt negaliu!

Dar daugiau kelti apskrities laikraščio kovingumą ir veiksmingumą

Apskrities laikraščio redakcija, siekdama ne tikai vystyti kritiką laikraščio puslapiuose, bet ir plėsti savikritiką laikraščio atžvigių, š. m. rugpjūčio mėn. 24 d. suorganizavo savo skaitytojų — apskrities mokytojų susirinkimą. Susirinkime dalyvavo virš 200 pradinių ir vidurinių mokyklų mokytojų. Po laikraščio atsak. redaktoriaus pranešimo apie laikraščio darbą kilusiose gyvoje diskusijoje mokytojai išskėdė esančius trūkumus laikraščio redakcinio kolektyvo darbe.

Mokytojai teisingai pabrėžė, kad laikraščio redakcija dar nepalaiko reikiamai tamprų ryšių su skaitytojais, mažai padeda stenimui spaudai, neužtikina mokslinės, antireliginės medžiagos.

Žemiau talpiname dalyvavusių diskusijose mokytojų būdingesnius pasisakymus.

Į pagalbą jaunesiems mokytojams

(Iš Pandėlio gimnazijos mokytojo B. Rakno kalbos)

Apskrities pradžios ir vidurinės mokyklose dirba keli šimtai mokytojų. Dalis jų dar visai trumpą laiką dirba mokykloje. Apskrities laikraštis jaunesiems mokytojams privalo ateiti į pagalbą talpindamas prityrusių pedagogų straipsnius apie atskirų disciplinų dėstymą, straipsnius, kuriuose būtų pasidalinama darbo patirtis. Ypač taktiškai aktualūs ir pagaidintini straipsniai apie TSRS Konstitucijos, istorijos, geografijos, gamtos mokslų ir rusų kalbos dėstymą.

Šiuo metu apskrities mokytojai stropiai studijuoja marksizmą — leninizmą. Laikraščio uždavinys yra duoti kiek galint daugiau medžiagos skyreliu „Į pagalbą studijuojantiems VKP(b) istorijai“. Iki šiol laikraštis buvo pamiršęs šį svarbų reikalą.

Redakcija, norėdama pagy-

vinti laikraštį, pakelti jo kovingumą, buvo pradėjusi talpinti nuotraukas, kuriose buvo iškeliami priešakiniai apskrities žmonės, parodomi dirbančiųjų pastiekti laimėjimai. Nežinia kodėl paskutiniuoju laiku nuotraukų iš apskrities gyvenimo laikraštyje beveik visai nebematyti.

Savo laiku prie redakcijos buvo suorganizuotas literatūros būrelis, pradėtas leisti literatūrinis puslapis. Tačiau literatūros būrelis iki šiol neparodė jokių gyvybės žymių. Iš pradžių išėdavęs reguliariai, kas savaitę, literatūrinis puslapis dabar pasirodo vos retkarčiais. Bendrai, su jaunaisiais literatais laikraščio redakcija beveik visiškai nedirba, neteikia jiems patarimų, nenurodo klaidos.

Redakcijos kolektyvas turėtų atkreipti rimtą dėmesį į nurodytus trūkumus ir dėl pastangas jiems ištaisyti.

Daugiau dėmesio klasikų kūrybai

(Iš Lebedžių pradinės mokyklos mokytojo K. Pr. Inčiūros kalbos)

Vienu iš svarbiausių apskrities laikraščio uždavinių yra dirbančiųjų supažindinimas su broliškųjų respublikų pasiektais laimėjimais kultūriname ir ekonominiame gyvenime. Gyvą susidomėjimą apskrities darbininkų, valstiečių ir inteligentų

tarpe kelia broliškųjų respublikų rašytojų kūriniai, klasikų — pirmoje eilėje — didžiųjų rusų genijų Puškino, Lermontovo ir kitų — kūryba. Tačiau iki šiol laikraštis vis dar permaža vietos skiria broliškųjų respublikų rašytojų kūrinių vertinamam.

Talpinti daugiau medžiagos ideologiniais klausimais

(Iš Rokiškio I gimnazijos direktoriaus drg. Janulionio kalbos)

Palyginus su praeitais metais, apskrities laikraštis „Tarybinis Rokiškis“ šįmet padarė žymią pažangą: pagerėjo talpinamos medžiagos kokybė, laikraštis pasidarė turiningesnis, kovingesnis ir veiksmingesnis. Daug vietos laikraščio puslapiuose skiriama mokytojams, švietimo darbuotojams. Tačiau reikia pabrėžti, kad mokytojai dar nepatenkinamai bendradarbiauja laikraštyje. Norint, kad laikraštis nuolat klestėtų, mes turime visi jame aktyviai bendradarbiauti. Laikraščio redakcija turėtų nuolat stiprinti savo sątais su skaitytojais — mokytojais, suorganizuoti kasdieninį darbą su redakciniu aktyvu iš švietimo darbuotojų tarpo.

Mokytojai turėtų nuolat gilintis į marksistinę — leninistinę teoriją. Be šio jie jokiu būdu negalės tapti tikrais priaugančios tarybinės kartos auklėtojais, veiksmingais, ryžtingais kovotojais prieš buržuazinę ideologiją. Šiuo atžvilgiu mokytojams į pagalbą turėtų ateiti apskrities laikraštis.

Tačiau „Tarybiname Rokiškis“ neužtikintai dar matom medžiagos ideologiniais klausimais, kurie yra nepaprastai svarbūs kiekvienam mūsų mokytojui.

Apskrities laikraščio literatūriniam puslapyje mes, mokytojai, labai dažnai pasigendame grožinės literatūros ištraukų, gyvenimiškųjų brolių tiek poezijoje, tiek prozoje. Laikraštyje reikėtų įvesti „naujų knygų“ skiltį, daugiau talpinti pasirodžiusių knygų recenzijų.

Apskrities laikraštis savo puslapiuose turi daugiau ir ryžtingiau demaskuoti priešiškos buržuazinės ideologijos pasireiškimus dėstant atskiras disciplinas apskrities mokyklose, išskirti priešakinį tarybinį mokslą, kasdieniniame praktiniame darbe padėti mokytojams kelti jų pačių ir mokinių politinį sąmoningumą.

Visa tai padės apskrities laikraščiu suburti apie save gausų liaudies švietimo darbuotojų būrį.

VYSTYTI PAMOKANČIĄ KRITIKĄ

(Iš apskrities Liaudies švietimo skyriaus vedėjo drg. Chmielevskio kalbos)

Apskrities laikraštis privalo savo puslapiuose nuolat vystyti pamokančią kritiką. Pasižūrėję į laikraščio numerius, mes pastebėsime, kad kai kuriuose numeriuose kritikos yra net per daug, o kituose numeriuose kritikos būna labai maža, arba visiškai nebūna. Kartais pasitaiko, kad talpinama kritinė medžiaga nėra pamokomo pobūdžio.

Laikraščio puslapiuose reikėtų įvesti klausimų — atsakymų

skyrelį. Tai padėtų laikraščio redakciniam kolektyvui dar labiau užmegzti ryšius su skaitytojais.

Tenka pabrėžti, kad laikraščio redakcijos darbuotojai nevisuomet atidžiai seka skaitytojų signalus, kartais palieka be dėmesio redakcijoje gaunamą laišką, nepraneša autoriams apie priemones, kurių buvo imtasi pagal jų laiškus.

Tuos trūkumus laikraščio redakcijos kolektyvas turi ryžtingai pašalinti.

Daugiau antireliginių straipsnių

(Iš apskr. Liaudies švietimo skyriaus inspektoriaus drg. Vainilūno kalbos)

Apskrities laikraštis matoma antireliginių straipsnių silpnai kovoja dėl antireliginių, religinių prietarų ligoninimo iš žmonių sąmonės. Be to, reikia pasakyti, kad laikraštyje „Tarybinis Rokiškis“ dar pradėta talpinti antireliginių straipsnių seriją, kuri „Inkvizicija“ o talpinti antireligiuose straipsniuose būna liami krūvinai fašizmo reikalingų knygų vertimų prieš Lietuvos darbą bet, deja, sistemiškai religinių temų nušvietimo laikraštyje dar neįvyksta.

Be to, reikia pažymėti, kad „Tarybinis Rokiškis“ dar labai kiekvieno darbuotojo valstiečio, inteligento, ta reikiamai nėra lipinami apskrities gyvenimo tarpo. Be to, laikraščio redaktoriai nepajėgia padaryti, kad kiekvienas apskrities mokytojas ir švietimo darbuotojas priveriamai būtų laikraščio išplatinto darbuotojas, jis lankytų kiekvieną apskrities dirbantįjį.

Teikti konkrečių pasiūlymų sieninei spaudoje

(Iš Panemunėlio valstiečio Liaudies švietimo skyriaus vedėjo drg. Šuklo kalbos)

Analizuojanti mūsų apskrities laikraščio „Tarybinis Rokiškis“ darbą, tenka pasakyti, kad atsiekty laimėjimų nuolat apskrities gyvenimui, tenka je dar yra nemažai trūkumų. Laikraščio redakcijos darbuotojai permažai būna perėję mažai bendradarbiauja su mokytojų apylinkių darbuotojų masėmis. Redakcija pat nepatenkinamai vadovauja apskrities stenimui spaudoje, mažai teikia jai konkretų kūrybingos paramos. Šiandien dar labiau pakelti laikraščio „Tarybinis Rokiškis“ kovingumą ir veiksmingumą, reikėtų, kad šie trūkumai būtų kuo greičiausiai pašalinti.

ANTIRELIGINĖS TEMOS

REAKCINĖ DVASININKIJA—LIAUDIES PRIEŠAS

Dvasininkija niekuomet nesitenkino „dangaus karalystė“ ir visais laikais įirtingai veržėsi į gyvenimo sritis, kurios nieko bendro su religija neturėjo. Didžioji dvasininkijos dalis visuomet aktyviai dalyvavo politikoje, ir politinėje kovoje ji nekintamai stovėjo išnaudojant klasių pusėje prieš išnaudojamuosius. Bažnyčia laimino visas žmonių išnaudojimo besiremančias visuomenines santvarkas, mėginama paralyžuoti engiamųjų masių kovą pasakėdėmis apie tai, kad tos santvarkos yra „dievo sukurtos“. Taip bažnyčia visose šalyse, tame tarpe ir Lietuvoje, uoliai gynė baudžiavinę feodalinę santvarką, įirtingai stodama prieš visus mėginimus sugriauti tą santvarką. Kai feodalizmo vietą užėmė kapitalizmas, o senųjų išnaudojtojų vietą užėmė nauji išnaudojtojai, reakcinė dvasininkija visa jėga stovėjo ginti kapitalistus, stovėjo į kovą prieš masių išsivadavimo sąjudį — prieš socializmą.

Reakcinė dvasininkija visur

yra tiek politškai, tiek ir ekonomiškai glaudžiai susijusi su išnaudojtojų klasėmis, nes „dievo tarnai“ daugumoje atveju yra patys stambiųjų turtų savininkai.

Ir lietuviškoji reakcinė katalikų dvasininkija per amžius įrodė, kad kovoje tarp išnaudojtojų ir išnaudojamųjų ji nekintamai stovėjo išnaudojtojų pusėje.

Taip reakcinė lietuvių dvasininkija baudžiavos laikais gynė dvarponius prieš baudžiavinius. Ji viešai rėmė kruviną caro režimą, įirtingai puolė revoliucinį judėjimą Lietuvoje, kovojusį prieš caro budelius.

Reakcinė lietuvių dvasininkija pirmojo pasaulinio karo metais glaudžiai bendradarbiavo su vokiškaisiais okupantais, aktyviai rėmė jų planus pasodinti Lietuvoje „katalikišką“ karalium — vokiečių princą Urachą.

Reakcinė dvasininkija buvo viena vadovaujančių politinių jėgų buržuazinėje Lietuvoje po pirmojo pasaulinio karo. „Dievo tarnai“ veržėsi į politinį ir ekonominį šalies gy-

venimą, kovė sau milijoninius turtus, padėjo kurti režimą, kuris slopino darbo žmones, pavergė juos kapitalistams, dvarininkams, buožems.

Tai kunigas Krupavičius buvo autorius tos „žemės reformos“, kurios vienintelis tikslas buvo išgelbėti dvarininkus ir sustiprinti buožes. Krupavičius ir jo draugai paliko dvarininkams daugiau kaip 700.000 ha žemės, t. y. maždaug tokį pat žemės plotą, kurį valdė 150.000 mažžemių valstiečių. Palikdami milžiniškus žemės plotus dvarininkams, Krupavičius ir jo kampanija atsisakė duoti žemės 50.000 bežemių valstiečių, reikalavusių sklypų. Tokia buvo „artimo mėsės“ skelbėju dieviška moralė.

Reakciniai dvasininkai ilgą laiką buvo tvirtai pagrobę į savo rankas visą vadovavimą buržuazinės Lietuvos politiniam gyvenimui. Tai buvo kruvinas vadovavimas, priminęs tamsiuosius inkvizicijos laikus. Kunigų valdžia aplaistė Lietuvą darbininkų ir valstiečių krauju, sukūrė žandarų režimą, kuris atvėrė Lietuvai platų kelią fašizmui.

„Dangaus karalystės“ apaštalai uoliai rūpinosi savo kišenais, kuriuos jie prikimšė milijonais, pavogtais iš liaudies masių. Kunigas Vailokaitis 1917 m. atvyko į Lietuvą be kapelikos kišenėje. Per trumpą laiką jis tapo 7 bankų ir vieno fabriko savininku, o taip pat pagrindiniu „Metalo“ ir „Urmo“ bendrovių savininku. Kunigas Vailokaitis ne per dievo tebišką taip greit tapo milijonierium. Milijonai į jo kišenę plaukė iš valstybės lėdo, kurį laikė savo rankose krikščionys demokratai.

Kunigas Petrulis, būdamas finansų ministru, pasisavino 5 milijonus litų. Kunigas ministras norėjo sau sukurti rojų šioje žemėje.

Kunigas Draugelis tai pat nutarė nelaukti rojus aname pasaulyje: jis spekuliuo „Maito“ lašiniiais. Rojus jis, vis dėl to, nesulaukė ir atsidūrė kaip svarbiausias kaltininkas lašinių skutimo byloje.

Kunigas Labanuskas užsiėmė savotiška „labdarybe“: jis dengė savo ir savo draugų vekselus lėdo pinigais. Išėdė dėl to susidarė keliu milijonų litų spraga. Kunigas spekuliantas

tu nestrūpino: jis buvo tas, kad lėdas ir be tu milijonų kysis šventąja dvasia.

Kunigas Kemežis ir kitos apvogė kooperatyvus. Jų buvo paprasta: kodėl kitais ministrai gali vogti, o karatyvų „veikėjai“ negali?

Panašų „didvyrių“ žaidimą iškilo iš kunigų tarpo neturimos „nepriklausomybės“ taisyklės. „Nepriklausomybė“ buvo prikli priemonė. Tuo pačiu metu reakcinė gija įrodė, kad ne tik mes ir kišenium jį yra gausijusi su išnaudojtojų masėmis.

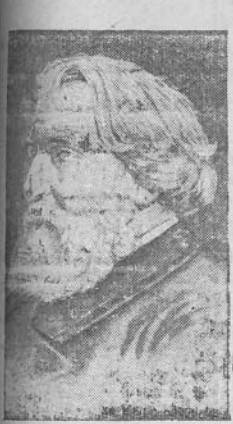
Neatsitiktinai reakcinė dvasininkija uoliai rėmė Lietuvos, aktyviai su juo bendradarbiavo. Vienas dvasininkijos atstovas kunigas ilgą laiką buvo net Seimo ministru pirmininku. Likusių fašistų konkurentai Vatikanu leido dvasininkams politiška veikla. Tino jos „teise“ temė, dies sąmonė, lupi iš jos kailius.

Reakcinė dvasininkija puoliai išnaudojo liaudies ninku, aršiu liaudies priešą.

JONAS SERGEJEVIČIUS TURGENEVAS

(65 METAI NUO MIRTIES DIENOS — 1883 M. RUGSĖJO MĖN. 3 D)

genevo kovos priešo baudžiavą įrankis. „Medžiotojo užrašuose“ Turgenevas teisingai ir meniškai atvaizdavo „baudžiaininko“ sudėtingą ir pritraukiančią asmenybę, prie ko skaitytojui savaime kildavo mintis apie valstiečių išnaudojimo neteislingumą. Moterys Turgenevo kūrinuose kupinos dorovinės jėgos ir ypatingo dvasinio grožio.

Turgenevas ilgai gyveno užsienyje, kur buvo artimas su Gercenu, Bakuninu ir kitais pažangiais žmonėmis. 1848—49 metais Europa pergyveno revoliucinę audrą. Europos revoliucinio sprogimo išgąsdinta, carinė vyriausybė sustiprino priešakinę, revoliuciniai nusiteikusios inteligentijos persekiojimą. Iš užsienio sugrįžęs Turgenevas buvo pripažintas nepatikimu, greit buvo sumistas ir išstremtas į savo dvarą, uždraudžiant jam iš ten išvykti.

Turgenevo romanai „Dvarininkų lizdas“, „Rudinas“, „Išvaikarė“, „Tėvai ir vaikai“ piešia jo laikų rusų inteligentiją. Turgenevas mirė 1883 metais rugsėjo mėn. 3 d. užsienyje, ir palaidotas Leningrade Volkovo kapinėse.

Jonas Sergejevičius Turgenevas buvo aukštai įvertintas jo amžininkų — Gerceno, Černyševskio, Pisarevo, Saltikovo — Ščermino.

V. I. Leninas Turgenevo kalbą vadina didžia ir galinga. Jisai ne tik skaitė, bet ir daug kartų perskaitydavo Turgenevą.

Mūsų laikais Turgenevas pasilieka vienas iš mylimiausių klasikų.

Jei nori matyti, Kaip pergale švyti, Kaip žėri didingai garbė, — Tai ją pamatysi, Jeigu paskaitysi Istoriją VKP(b) — —

Prąėjo daug metų, Kaip upės verpetu, — Ir pergalių eilę matai... Štai nuverstas caras... Pilietinis karas — Ir žygdarbių vėliav šimtai...

Nebėr jau ant tako Pilsudskio, Kolčako... Denikinas žlugo seniai. Tuojau ir Petliūra, Daug gavęs į skūrą, Pradingo rūkus skubina...

Regėjom Krasnovą Išeinant į kovą, Ir jam greit nužūdo regal... Paskui Mogiljovę Duchoninas bilovė, Pamatęs, kad bus jam blogai.

Ten, šiaurės pakrante, Dar slinko antantė Ir vylės čia laurų naujų... Bet tuoj intervento Nė vieno ant kranto Neliko net ir padujų...

Ne ponams kariatui! — Šunims šėko plauti Nuėjo visi jie seniai, — Tarybinei laudžiai Nubaudus juos skaudžiai, Kiti liko vykdyt planai...

Ir dygo daug miestų, Ir geizkelių tiestų Nuėjo pionieris šimtai. Jie kasė kanalus, Kilnius idealus Jie Lenino vykdė šventai.

Jie anglus Donbase Ir geležį kasė Ir vežė naujaisiais keliais. Ir miestai klestėjo, Laukai sužydėjo Plačiosios Tarybų šalies...

Taip penkmečiai vyko, Nė vieno neliko, Kurs tinginaitių čionai... Kilniam darbe savo Visi lenkyniavo Ir žengė pirmyn skubina...

Pergalių keliais

Bet štai, lyg griautiniai, Giedroje mėlynėj Sutrinko patrankų garsai. Išsiplėtė karas — Užplūdo barbaras, Dangus apsiniaukė visai...

Fašistai apjaukė Iš anksto jau sakė, Tvoros dar neperšokė, — opl Op, op, — o birėjo, Trupėjo, dardėjo Fašistinės ordos velniop!...

Ir kur gi pradingo, Fašisto vylingo Tigry, ferdinandų šimtai? — Nuo smūgio pakriko, Jie tirpo ir nyko Tarybų šaly, kaip matai...

Kur „dučė“ Beitas? — Po kairus vaikytas, Numuko nuo koto visai... O taip jis bliuvojo, Nepaisė pavojų, Kol guodė jį šlovei garsai...

Jam vylius sirena Kuždėjo kasdieną: „Prie „flurerio“ tik prisidėk!“ Bet aikštėj Milano Ranka partizano Štai ištiesė „dučė“, ir tiek...

O kur gi Blitzkrige Herojus užmigo? — Daugiau nebebliaus ir tasai... Tą riterį ruda, Visų brudų brudą, Matyt, bus pačiupe biesai...

Dar šitokio bliuvo Pasauly nebuvo, Jį žemė prarijo pilka... Ir štai to galvijų Jau nieks nebebijo Tarybinio kario dėka...

Keliauk per Europą Ir rask Ribentropą — Išnyko ir jo pelenal... Ir Gebelso melas Nušluotas, kaip pelas, O pats supleskėjo seniai...

Gale ir Mikado Suknubė be žado: Kvantungas daugiau nebegrės... Mat, tą samurajų, Nenuoramą rajų Paklupdė tik TSRS.

Jis niokojo kinus, — Savuosius kaimynus, Perdaug jau mat buvo drąsus... Dabar šitas ponas — Geltonas japonas — Jau niekam daugiau nebaisus...

Kova taip užvirus Sutriuškins vampyrus, Ir samonė liaudies pabus, Išnyks kapitalas, Nušvis idealas, — Karų nlekuomet nebebus...

Tik baigėsi karas, Tarytum košmaras, Sudėta daug Marsui auksų, Bet milijardieriam Ir reakionieriam Kaž-ko dar labai nejauku...

Kerštu jie liepsnoja, Ir nuolat grumoja Jie laudžiai Tarybų šalies. Uol—Strito priverstas, Jalčinas ir Čerstas Paleidžia nuodus iš gerklės.

Mes girdim Čerčilį, — Jis niekad netyli, — „Notūras“ matyt, jo nekis — — Jis ruko oigara, Ir leidžia, kaip marą, Tik dūmus visiems į akis...

Ir štai atentato Jie griebias, nes mato, Kad nėra jų pusėj tiesos; Sužeidė Toljaitį, Jie patys pamatė, Kaip liaudis sukyla prieš juos...

Gana avantūrai Aštringų natūrų Nenuoramoms lemta pražūt. Naujų karų klounus Nunėš vandens sraunės, Nespėjus ištart nė „kaput!“...

Vargdieniai griebis ponus Ir jų milijonus, Ir vys juos, kaip žiurkių pulkus... Suploje, kaip blynus, Nušluos į šukėlynus Cilindrūs ir katilokus...

Uol—Strito koks tarnas Arba Siti bernas Pasauliui daugiau nediktuos, Tik dirbančių klasės Galingosios masės Sprės pačios likimą tautos...

KELIONĖS IŠPŪDŽIAI

Šių metų vasaros atostogų metu man teko džiugti, tolimai kelionė: kartu su kitais Vilniaus Valstybinio Universiteto studentais aplankiau tarybinį Krymą, išėjau pas Krymo srities kolektyvinių tiki valstiečių, susipažinau su nuostabia pietų kraštinė gamta, mokslo ir meno paminklais, su vietinių gyventojų kultūra, menu ir papročiais.

Kelionė į Krymą

Iš Vilniaus išvykome lepos mėnesio viduryje. Keliaavome prielomis susisiekimo priemonėmis: vieni traukiniu, kitu lėktuvu. Aš skridau didžiuliu ir patogiu keleiviniu lėktuvu. Tai buvo pirmoji mano kelionė žydrių padangių keltu. Pirmasis oro kelias pasiekė man neįsaldoma apdži. Smagu gėrėtis gamtos grožiais per traukinio langą, tačiau dar smagiau yra stebėti žemės iš lėktuvo. Žemė atrodo, nuostabiai puikus kilimas, prieš legendą. Pabalusių javų žemė, žalios pievos, keliai,

Ten, kur žaliuoja kiparisai

upės, ežerai teikė nuostabų reginį, kuris, be abejoj, žavi kiekvieną, pirmą kartą keliaujantį padangių žirgu. Jeigu, žiūrint iš lėktuvo, kaimų sodybos atrodo lyg degtukų dėžutės, o žmogus, lyg mažytis taškelis, tai labai ryškiai matosi vieškeliais, ežerai ir upės. Tik per lėktuvo langą gali pilnai pastebėti nepaprastą upių vagų išsiraitymą, tiesias plentų ir geležinkelio linijas, saulėje žvilgančių karpųjų ežerų aklių žvilgsnį.

O koks puikus reginys, kada lėktuvas pakyla virš debesų žemės nesimato, bet vietoj jos — saulėje žvilgą debesų kalnai. Rodosi, galėtum šokti ir drąsiai vaikščioti jais. Sunku net įsivaizduoti, kad debesys yra tik rūkas, kuris ant savo sparų negali išlaikyti ir visiška neįžymas savo svoriu daktelio. Virš debesų — beribė erdvės žydrynė. Vadinasi, žemėje lyja lietūs, o mes per lėktuvo langą džiugiamės žvilgančiais

saulės spinduliais, kurie akinančiai žaidžia ant lėktuvo sparnų. Ir lėktuvas atrodo lyg milžiniškas paukštis, bet toks nerangus, jog net sunku pastebėti, kad jis skrenda virš 250 km greičiu per valandą.

Staiga lėktuvas pradėjo leistis žemyn, pasinėrė į debesų jūrą, o netrukus prieš akis pasirodė milžiniško miesto panorama. Tai buvo Tarybų Sąjungos sostinė — gražuolė Maskva. Lėktuvas vis artinosi prie žemės. Motorai apirimo, pagaliau didžiuliam aerodrome visiškai nutilo užė. Traukiniu iš Vilniaus ligi Maskvos reikia važiuoti pusantros paros. Lėktuvu ją pasiekėme per 3 val. ir 20 min. Tik dabar supratome, koks greitas mūsų paukštis.

Porą dienų pasigrožėjęs milžinišką Maskvos miestu, aplankė visą eilę muziejų, gražiausiąjį pasaulyje požeminį traukinį, Lenino mauzoliejų, atvykau į aerodromą kelionėi į Simferopolio miestą, esantį Kryme. Bu-

vo tarybinės Aviacijos šventės diena. Lakūnai, pasipuošę ordinais, užtarnautais didvyriškoje kovoje su hitlerininkais Didžiojo Tėvynės karo metu, linksmam vaikščiojo aplink savo plieninius žirgus, ruošdamiis paradui. Šimtai įvairaus tipo lėktuvų, išsirikiavę, ramiai laukė tos valandos, kada jie pakils į erdvę ir visų žmonių džiugimui ir pasididžiavimui sudrąs brangų žodį „Stalin“.

Antroje milžiniško aerodrome dalyje stovėjo didžiuliai keičiviniai lėktuvai, kurie kasdien skrenda įvairiomis kryptimis, įvairius plačiosios šalies miestus. Oro susisiekimas Tarybų Sąjungoje yra labai išvystytas. Vien tik Maskvos aerodrome greitai oro keliu kasdien pasinaudoja keli tūkstančiai žmonių. Didžiuliai lėktuvai, pilni keleivių, čia pakyla kiekvieną minutę. Radijo informatorius vos suspėja pranešinėti laiką, kada pasileiks lėktuvas ta ar kita kryptimi.

Neilgai teko laukti, ir lėktuvas Maskva — Simferopolis pakilo į erdvę.

Diena buvo apsiniaukusi. Skrendant, debesys nuolat didėjo, stiprėjo vėjas.

Jaunas lakūnas, palikęs lėktuvą valdyti savo padėjėjui, išėjo iš piloto kabinos ir paklausė:

— Draugai, kurie būsite iš Lietuvos?

— Aš, — visiškai netikėto klausimo nustebintas sušukau. Šaunus lakūnas, apdovanotas daugeliu ordinu, paspaudė man ranką ir, atsidedęs šalia, ėmė pasakoti, kad jis Lietuvą gerai žino. Iš jo pasakojimų sužinojau, kad jis Tėvynės karo metu dalyvavo Vilniaus išvadavime, kovojo su hitlerininkais dėl Šiaulių, traukino juos prie Klaipėdos ir kt. miestų.

Man kilo mintis, iš ko lakūnas galėjo spręsti, kad jo valdomam lėktuve skrenda lietuviai. Nejaugi aš esu charakteringas lietuviai atstovas? Pasirodo, kad lakūnas apie mane sužinojo iš lydraščio, kuriame buvo pažymėta mano pavardė ir gyvenamoji vieta. (B. d.)

J. LAPAŠINSKAS, Vilniaus V. U-to studentas

FAKTAI BE KOMENTARŲ

Plunkenos gangsteriai „įstatymai“ miklinasi

Žymūs Londono žurnalistas, kaip praneša savaitraštis „Taims“, paruošė sąrašą aktualiausių ir svarbiausių temų, kurios neatidėliojant turi būti nušviestos spaudoje. Į šių temų skaičių įtraukta — aprašymas kurios nors pabaisos, gyvenusios žemėje priešistoriniais laikais, pridėdant iliustracijas; aprašymas sugriovimų, padarytų pirmos atominės bombos, numestos Niū Jorke; liudininkų parodymai dėl kurio nors įvykio, savo didumu ne menkesnio kaip Kristaus nukryžiuojimas.

Pulkininko Mak-Kormiko išradimas

Originalių būdą teikti pagalbą badaujantiems Vakarų Europoje neseniai pasiūlė „Čikago Tribūn“ puslapiuose šio laikraščio leidėjas, gana žinomas Mak-Kormikas. Pulkininkas Mak-Kormikas siūlo alkanus Europos gyventojus maitinti Meksikos laukinių šunų mėsa. „Tuo būdu, — rašo jis, — Vidurinė Amerika išsivaduos nuo maro, o daugelis europiečių bus išgelbėta; kai dėl šuns mėsos, tai aš, pasiremdamas tukių autoritetu, kaip kad Amundsenas, tvirtinu, kad mušta šuniene skanesnė, negu mušta kiauliena arba veršiena“.

„Įstatymai“

Žurnalas „Ameriken Megezin“ pateikia sąrašą neįprastų įstatymų, veikiančių įvairiose JAV valstybėse ir miestuose. Vermonto mieste moterys neturi teisės vienos vaikščioti gatvėmis sekmadieniais, jei už 20 metrų paskui jas nėra vyras su šautuvu rankose.

Masačuzetso valstybėje vyrams uždrausta nešioti smailią barzdėlę, jei už ją neužmokėtas specialus mokestis.

Skubotos vedybos

Tokio suorganizuotas savotiškas testas, kuris verčiasi nuotakų parąpinimu ir sutuoktinių organizavimu. Klekveinas „kljentas“ turi galimybę nuvykti į vieną iš trestui priklausančių universaliųjų magazinų, kur, jo reikalavimu, jam pasiūloma „nufotografuoti“ kelios nuotakos pasirinkti. „Gyvenimo draugės“ apžiūrėjimo ir „santuokos“ procedūrą administracija skiria vidutiniškai dvi valandas. Po to, kai pasirinkimas padarytas, jaunimas ir jaunoji vyksta į greitą esančius budiečių maldos namus, veikiančius apskritą parą. Visa operacija kaštuoja tik 6.000 tennų, įskaitant jaunosios sušukavimą, jaunojo nuskutimą ir mokestį už vestuvinę drabužių išnuomojimą.

Trumpos užsienio žinios

LONDONAS. Rugpjūčio 21 dieną R'dzents parke Anglijos Tarybų Sąjungos bičiulystės draugijos iniciatyva buvo suorganizuotos iškilmiškos draugystės su Tarybų Sąjunga garbei. Pagrindinis iškilmių momentas buvo Londono profesinių sąjungų organizacijų laiško įteikimas tarybinės ambasados patarėjui Saksinui. Laiške reiškiamas nerimas dėl naujo karo propagandos, kurią varo taikos priešinai. Laiško autoriai pareiškia, kad karas „gali būti nukreiptas ir visuotinis taikos reikalas gerokai pastūmėtas stiprinant Anglijos — Tarybų Sąjungos santykius...“

Iškilmės baigėsi sportiniais žaidimais, šokiais ir t. t.

NIU JORKAS. Asošieitied Pres agentūros korespondento pranešimu iš Sent-Luis, neseniai Džeraldo Smito suorganizuotas „krikščioniškasis nacionalistų kryžiaus karas“ sušaukė suvažiavimą, prasidėjusį rugpjūčio 21 d., ir išstatė Smito kandidatūrą į prezidento postą. Korespondentas praneša, kad suvažiavime dalyvavo „delegatai“ nuo 30 valstybių, kurie priėmė programą, raginančią uždrausti Azijos gyventojų, žydų arba spalvotųjų rasų atstovų imigraciją. Priimtoji programa smerkia taip pat Susivienijusių Nacijų Organizaciją ir

ragina sudaryti „stiprią krikščioniškąją Vokietiją“, kaip ramsį prieš komunizmą.

Smitas buvo prieš karą veikusios fašistinės organizacijos „Sidabriniai marškiniai“ narys. Vėliau jis organizavo komitetą „Amerika pirmausia“ ir aktyviai veikė prieš JAV karines pastangas kovoje su hitlerizmu.

NIU JORKAS. Izraelio valstybės atstovas Susivienijusių Nacijų Organizacijoje Ebanas įteikė Saugumo Tarybos nariams memorandumą, prašydamas priimti Izraelio valstybę SNO nariu. Spaudos atstovams Ebanas pranešė, kad oficialus pareiškimas dėl priėmimo Izraelio valstybės į SNO narius bus įteiktas artimiausiu laiku, greičiausia, rugsėjo mėnesį, kai bus atidaryta Generalinės Asamblėjos Paryžiaus sesija.

Italijos socialistų ir komunistų partijų Romos federacijų derinamasis komitetas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią „sustiprinti dviejų partijų bendradarbiavimą, patvirtinant susitarimą dėl veiksmų vieningumo“.

* Radijo stotis „La'svoji Graikija“ praneša, kad per 65 kovinius veiksmus Gramoso kalno rajone karališkoji armija neteko 16.365 kareivių bei karininkų.

Bujinskos MTS (Tototrij ATS) torininkų brigados brigadieris Sostislino Darbo Didvyris G. S. Sostivas (iš kairės) ir traktorininkas A. Gorškovas po pietų pertraukos su motociklais išvyksta į laukus.

UKRAINOS TSR. Kijevo mėsos Tainovsko rajono kolektyvinio „Zdobutok Zovnia“ mėsai gyvams atiturtinčiai ir kultūringai. Nuotraukoje: kolektyvinio šieno romontieris E. Tonkovidis ir jo žmona Ana — kolektyvinio ūkio grandė. Foto B. Miasnikovo ir E. Chelidze TASS'o spaudoje.

BIZONIJOJE

(iš žurnalisto bloknoto)

„Atminimai“

Tarponiniamė pasienyje tarybinėms karininkams ir kareiviams dažnai tenka susidurti su įdomiu reiškiniu: vokiečiai, vykstantieji iš tarybinės okupacinės zonos į Vakarų, prisikrauna į savo lagaminus po keliasdešimt egzempliorių Hitlerio knygos „Mein Kampf“.

Kas gi čia yra? O labai paprastas dalykas.

Vokiečiai — spekuliantai prie asortimento prekių, turinčių gerą paklausą juodojoje rinkoje Bizonijoje, prikerę ir pamišėlio furerio kūrinių. Tarybinėje zonoje niekam nereikalingas tauškelas ten vertinamas 1000 markių už vieną egzempliorių, t. y. du kartus brangiau, negu 1 kilogramas sviesto, ir keturis kartus brangiau, negu 1 kg cukraus.

Kas gi perka šią pamišėlišką knygą? Spekuliantai tvirtina, kad pirkėjai yra visokių plauko fašistiniai elementai Vokietijoje, o taip pat amerikiečiai ir anglai, kuriems „Mein Kampf“ reikalinga kaip „daiktelis atminimui“.

Generolas pasiskubino

Neseniai generolas Klejus, amerikiečių okupacinės zonos Vokietijoje vadas, išieidė eilinių įsakymą sustabdyti denacifikacijos teismų darbą. Šis įsakymas nutūdinio kai kuriuos toli nutamčius ir apskaituojan-

čius amerikiečių zonos gyventojus:

— Juk mes dar nesukubome tapti „rudaisiais“, o įteisinti priklausymą nacistinei partijai gali tikrai denacifikacijos teismai... Klejus pasiskubino... Labai pasiskubino... Jis atėmė iš mūsų gyvenimo perspektyvą.

Dalykas toks, kad Bizonijoje dabar galima sutikti daug žmonių, kurie, tikėdamiesi lengvatų ir pagarbos, netikėtai pradėjo tvirtinti, kad jie buvo nacistų partijos nariai, aktyvūs hitlerininkai ir t. t.

Šitokią tendenciją paryškina vieno teisininko iš Badeno istorija, kurią pranešė Amerikos žurnalas.

Kažkoks Badeno advokatas, niekuomet nebuvo fašistinės partijos nariu, paskutiniuosius pusrėčių metų gyveno labai skurdžiai. Kartą advokatas buvo pakviestas į denacifikacijos teismą ir apkaltintas priklausymu prie hitlerininkų. Kažkas, skatinamas gerų ketinimų, įskundė advokatą. Prasidėjo procesas. Ir čia advokatui dingtelėjo puiki idėja:

— Taip, aš nacistai! Taip, aš fašistinės partijos narys! Aš slėpiau! Bet dabar aš prisipažįstu — pareiškė teisme advokatas.

Teismas nusprendė: „Pašalinti 6 mėnesiams iš einamųjų pareigų“.

J. Krotkovas

Ir štai, tarsi mostelėjus užburtą lazdele, advokato gyvenimas pasikeitė. Jis pradėjo klestėti.

— Dabar pas mane atsirado turtiniai klientai, — pasakė jis savo bičiuliui amerikiečiui. — Kol stambūs pramonininkai ir komersantai laikė mane nenaesiu, jie šalinos nuo manęs. Dabar jie mano, kad priklausau jų rudajai brolijai. Jie kreipiasi į mane neoficialiai ir, kadangi tai jau yra privatinis sandėris, siunčia dovanas, kurios kaštuoja kur kas brangiau, negu nustatytas takso honoraras. Štai, mano bičiuli, ką reiškia suprasti laiko dvasią ir laiku susiorientuoti...

„Kiuchenkino“

Ši unikalinė įstauga yra amerikiečių sektoriuje Berlyne.

Vokiečiai įeina į didelę salę ir susėda tarp stalių, prieš tai gavę foje dubenis su kažkokia pasaulyje nematyta buza iš milčių, daržovių ir vandens. Bet galima pradėti valgyti tik tuomet, kai užgęsta šviesa. Štai pagaliau ateina ilgai laukta minutė, ir žiūrovai palma į rankas šaukštus. Ekране pasirodo paveikslas.

Prabangiai apdengtas stalas. Turtinga servituotė, krakmolytos salietės ir neįtikėtina šaltų užkandžių gausybė. Sotus vidutinio amžiaus džentelmenai ir tokios pat ledi atsėdėda ir pradeda užkandžiuoti. Jie valgo lėtai, kaip gerumanai, šaukščia, pasigardžiuodami čepsi, užgeria mėšą lengvu vynu. Po užkandžių eina šilti patiekalai, po to desertas.

Vokiečiai gi ryja savo sriubą ir neatitraukia akių nuo ekrano. Taip tęsiasi visą seansą. „Gerųjų“ amerikiečių sumanymu, „kiuchenkino“ turi palengvinti vokiečių gyventojų mitybos būklę.

— Visagalis kino, — sako amerikiečiai, — gali padėti geriau sribti sriubą ir sudaryti žiūrovams įspūdį, kad jie socialiai ir skaniai pavalgė.

Daugiamoterystės skelbimas

Laikraščių kioskas Bizonijoje užverstas neišpasakyta gausybe įvairiausių spaudo leidinių. Žinoma, be literatūros, išsinaujos tarybinėje zonoje: tai draudžiama literatūra.

Amerikoniški ir angliški žurnalai — prašul Birno ir arkireakionieriaus Lipmano atsiminimai — jų paslaugoms! Čia pat ir šitokia literatūra: „Didžiausieji pagėgimai iš kalėjimo“, „Didieji gangsterių šūviai“, „Magijos pasiaipys“.

Yra ir knygalaiškės, specialiai skirtos jaunoms vokiečių merginoms ir damoms. Štai, pavyzdžiui, žurnalas „Lilit“. Pirmajame šio žurnalo numeryje iškeltas vyrų klausimas. Mažai jų dabar Vokietijoje! Trūksta.

„Daugiamoterystė — štai išieitis iš padėties“, — skelbia „Lilit“.

Spekuliantai etere

Juodoji rinka tapo pagrindine ekonomine Bizonijos baze, ypatinai po separatinės piniginės reformos.

Spekuliantai prekiauja ne tik tal maisto produktais, audiniais

ir avalyne; jie prekiauja taip pat medikamentais, įvairiausių dokumentais, valiuta, automobiliais ir net radio-aktyviu mediu mezofortumu.

Prekybos mastas juodoje rinkoje paskutiniu metu tapo labai didelis, kad spekuliantams lengviau būtų gauti radijo pagalbą. Vienas dalykas mėgsta patobulinti. O dėl ko gi negalima radijofikuoti spekuliantų? Dėl ko negalima sudaryti nedaug sandėrių trumpomis bangomis? Dėl to dievui, technika neteikia. Ir štai etere atsirado tas tas balsas „Spekuliantai bėga“.

Reuterio agentūros pranešimas, Bizonijoje šiuo metu vyksta septyni šimtai pogriūnių trumpųjų bangų radijo signalų, kurie priklauso stambesnioms juodosios rinkos vertelėms. Jis naudojami „tarybiniai“ tikslams. Viena tokia stotis te Panovertu kasdien vartojama pavadinėja tikslus pranešimus apie paklausas ir pasiūlas juodoje rinkoje spinduliuo tik 30 kilometrų. Diktoriaus karioje pavadinimus ir skaičius po kelis kartus, nesukubėdamas, tarpusavyje diktuosdamas šachmatų lentę.

Kažkokio spekulianto namuose Hamburgo neseniai perdėta pranešimą: „Visiems Visiems Visiems! Skubiai, šiandien, 3 val. dienos, mums reikalingi penki šimtai diverių, kitaip iširs sandėris. Kas turi duoti? Moku sviestu. Nurodyti šaukiamuosius signalus. Prie du priimti...“

Atsakingas redaktorius A. Fainblumas